

Rekenkamer Metropool Amsterdam

jaarverslag 2015

26-04-2016

2012

2013

2014

2015

2016

2017

2018

Inhoudsopgave

1	Inleiding	7
1.1	Missie van de rekenkamer	7
1.2	Indeling en opzet	7
2	Beleidsvisie	9
3	Resultaten	11
3.1	Wat is er afgesproken?	11
3.2	Wat is er gedaan voor Amsterdam?	12
3.3	Wat is er gedaan voor Zaanstad?	17
3.4	Overzicht van de prestaties	18
3.5	Wat is er gedaan voor de Rekenkamer Metropool Amsterdam?	19
3.6	Ontwikkelen onderzoeksprogramma's	19
3.7	Overige activiteiten	20
3.8	Wat heeft het gekost?	21
4	Paragrafen	23
4.1	Weerstandvermogen en risicobeheersing	23
4.2	Financiering	23
4.3	Overlegorgaan RMA	24
4.4	Bedrijfsvoering	24
5	Jaarrekening	29
5.1	Programmarekening	29
5.2	Toelichting op het overzicht van baten en lasten	29
5.3	Balans	33
5.4	Toelichting op de balans per 31 december 2015	33
5.5	Niet uit de balans blijvende verplichtingen	36
	Overige gegevens van de jaarrekening	39
	Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	41

Voorwoord

De rekenkamerfunctie wordt voor Amsterdam en Zaanstad ingevuld door de Rekenkamer Metropool Amsterdam (RMA). Dat is een gemeenschappelijke regeling tussen beide gemeenten die op 1 juni 2010 is opgericht. Hierbij ontvangt u alweer het zesde jaarverslag van de Rekenkamer Metropool Amsterdam.

In het jaarverslag worden kort de projecten die dit jaar door ons voor Amsterdam en Zaanstad zijn uitgevoerd, besproken. De bijbehorende rapporten en rekenkamerbrieven zijn op onze website te vinden. In het slothoofdstuk van dit verslag is de financiële verantwoording over 2015 te vinden.

In de zomer van 2015 hebben de gemeenteraden van beide gemeenten besloten om de samenwerking bij de vormgeving van de rekenkamerfunctie te continueren voor weer zes jaar ingaande op 1 juni 2016. Beide raden hebben ook besloten om hun bijdragen voor de komende zes jaar op hetzelfde niveau te houden.

Deze continuering van de RMA kan toch ook gezien worden als een blijk van waardering voor de wijze waarop de medewerkers van de rekenkamer, onderzoekers en ondersteuners, het werk in de afgelopen zes jaar vorm hebben gegeven. Dus dit keer niet alleen dank aan alle medewerkers voor hun inspanningen om onderzoeksprogramma's 2015 voor Amsterdam en Zaanstad uit te voeren, maar ook voor alle inzet in de afgelopen zes jaar. Dank daarvoor!

Voor het goede functioneren van een rekenkamer is inbedding in de lokale politiek belangrijk. Daarom ook dank aan de raadsleden voor het vertrouwen in de RMA en ook dank aan mijn directe gesprekspartners in de politiek voor een regelmatige feedback: het Presidium van de gemeente Amsterdam, het Overlegorgaan RMA, de Klankbordgroep van raadsleden uit de stadsdelen, de Auditcommissie in Zaanstad en de rekeningencommissie van de gemeente Amsterdam. Tot slot, maar niet in de laatste plaats een woord van dank aan de griffies voor hun steun bij het goed laten landen van ons werk bij de raden.

Amsterdam, 26 april 2016

dr. J.A. de Ridder
bestuurder/directeur Rekenkamer Metropool Amsterdam

1 Inleiding

1.1 Missie van de rekenkamer

De Rekenkamer Metropool Amsterdam verricht onderzoek om de gemeenteraden van Amsterdam en Zaanstad te helpen bij hun controlerende taak. Het onderzoek richt zich op doelmatigheid, doeltreffendheid en rechtmatigheid van het gemeentelijk bestuur en beleid en de wijze waarop het beleid wordt uitgevoerd.

De rapporten van de rekenkamer zijn primair bedoeld voor de gemeenteraden van Amsterdam en Zaanstad maar vaak ook relevant voor de bestuurscommissies van de stadsdelen die soms ook zelf de onderwerpen op onze onderzoeksagenda hebben gezet. De rapporten zijn openbaar. Door actief de kennis uit te dragen die via het uitgevoerde onderzoek is verkregen, wil de rekenkamer een bijdrage leveren aan goed openbaar bestuur.

De rekenkamer wil zelf ook een doelmatige en doeltreffende organisatie zijn, die open en controleerbaar haar werk verricht. Met dit jaarverslag willen wij daaraan bijdragen.

1.2 Indeling en opzet

Bij het opstellen van het jaarverslag zijn de richtlijnen van het besluit Begroting en Verantwoording provincie en gemeenten (BBV) in acht genomen. Het jaarverslag begint met een beleidsmatige verantwoording, waarbij ingegaan wordt op de beleidsvisie van 2011-2016 en de onderzoeken die in 2015 jaar zijn uitgevoerd. Daarna volgen de gebruikelijke paragrafen. De financiële verantwoording over 2015 vindt plaats met behulp van de programmarekening en de balans.

2 Beleidsvisie

Voor de periode 2011-2016 heeft de rekenkamer een beleidsvisie ontwikkeld. De wijze waarop de rekenkamer onderzoeken uitvoert en communiceert met de buitenwereld zijn uitgewerkt in de *Werkmap RMA*.

Accenten

De rekenkamer heeft haar ideeën over haar werkzaamheden in de komende periode neergelegd in de *Beleidsvisie 2011-2016*. De taak van de rekenkamer is vastgelegd in de Gemeentewet en blijft uiteraard onveranderd. Wel legt de rekenkamer in het beleidsplan een aantal specifieke accenten die zij in deze beleidsperiode wil toepassen bij het uitoefenen van haar functie:

- De rekenkamer wil aandacht besteden aan het bruikbaar maken van onderzoeksresultaten: het accent moet meer liggen op communiceren dan op 'informereren'.
- De rekenkamer wil onderzoeken vanuit verschillende invalshoeken inkleuren: nu weer eens gericht op de ambtelijke organisatie, dan weer op maatschappelijke processen waarop de overheid vat probeert te krijgen.
- De rekenkamer wil variatie in projecten aanbrengen: naast grote projecten ook korte projecten en ad hoc onderzoek om beter in te spelen op de actualiteit.
- Om het nut van bevindingen te vergroten wil de rekenkamer adviezen uitbrengen waarin bevindingen uit eerder uitgevoerd onderzoek worden gekoppeld aan actuele discussies in de raden. De rekenkamer wil ook een rode draad in projecten aanbrengen door middel van thema's.

Variatie in onderzoeken

De rekenkamer voert verschillende soorten onderzoek uit. Naast regulier onderzoek (waarin diepgaand een bepaald onderdeel van het gevoerde beleid wordt onderzocht) onderscheidt de rekenkamer:

- verkenningen, waarin meer kennis wordt verzameld over een bepaald aspect van het gevoerde bestuur;
- opvolgingsonderzoek dat een paar jaar na publicatie van een rekenkamerrapport wordt uitgevoerd, waarbij wordt gekeken of en in hoeverre invulling is gegeven aan de aanbevelingen die de rekenkamer destijds deed;
- uitbrengen van gevraagd of ongevraagd advies aan gemeenteraden, indien de rekenkamer daartoe aanleiding ziet;
- verzorgen van thematische publicaties of bijeenkomsten, waarbij aandacht wordt besteed aan de rode draad in projecten en geprobeerd wordt algemene lessen te trekken uit uitgevoerd onderzoek.

3 Resultaten

3.1 Wat is er afgesproken?

Jaarlijks stelt de rekenkamer onderzoeksprogramma's op. Op 1 januari 2015 waren uit de vorige onderzoeksprogramma's 8 projecten voor Amsterdam en 2 projecten voor Zaanstad nog niet afgerond. Tabel 3.1 geeft een overzicht van de voorgenomen onderzoeksprojecten: de nog af te ronden projecten 2014 en de nieuwe projecten 2015.

Tabel 3.1 - Overzicht van projecten voor 2015

onderzoeks-programma	project
Amsterdam 2015	<i>Verkenningen</i>
	• Brandweezorg
	• Dereguleren
	• WMO voorzieningen (voor ouderen)
	• Schooluitval
	• Afvalenergiebedrijf
	• ICT beveiliging/informatievoorziening
	• Team veiligheid openbaar vervoer
	• Bestemmingsplannen
	• Preventie in het sociaal domein
	• Openbaar vervoer
	• Maatschappelijke opvang
	<i>Onderzoeken</i>
	• Inhuur van externe ICT-deskundigen / externe medewerkers
	• Mantelzorg
	• Financiële positie gemeente Amsterdam
	• Privacy voor burgers
	• Verscherpt financieel toezicht DWI, tweede monitor
	• Bureau Zoeklicht
	• Huurdersondersteuning
	• Re-integratiebedrijf Amsterdam
	<i>Afronding lopende onderzoeken</i>
	• Subsidie DMO (Diversiteit)
	• Beheer reserves Economische Zaken
	• Beheer en onderhoud bruggen
	• Glasvezelnet
	• Verzelfstandiging parkeerbeheer (Cition)
	• Renovatie Oostlijn
	• Opvolgingsonderzoek Sociale werkvoorziening in Amsterdam
	• Basismeetset (onderzoek stadsdelen)

onderzoeks-programma	project
Zaanstad 2015	<i>Verkenningen</i>
	• Grip op subsidies
	• Inkoop en aanbestedingen in het sociaal domein
	<i>Onderzoeken</i>
	• Financiële positie gemeente Zaanstad
	<i>Afronding lopende onderzoeken</i>
	• Transformatie zorg voor de jeugd in Zaanstad
	• Verkenning omzetting recht van erfpacht in vol eigendom

Naast de genoemde projecten in tabel 3.1 werd in 2015 capaciteit gereserveerd voor de volgende activiteiten:

- Adviezen op basis van eerder uitgevoerd onderzoek
- Ad-hoc onderzoek op verzoek van een gemeenteraad
- Ontwikkelen van twee onderzoeksprogramma's 2016 voor Amsterdam en Zaanstad

3.2 Wat is er gedaan voor Amsterdam?

In deze paragraaf beschrijven we de onderzoeken die we voor Amsterdam in 2015 hebben afgerond. In Tabel 3.2 wordt een indruk gegeven van de doorwerking van deze onderzoeken.

- *Onderzoek Afalenergiebedrijf (AEB)*

In november 2015 bracht de rekenkamer het rapport *Afoal Energiebedrijf Amsterdam, Tegenvallende resultaten na verzelfstandiging* uit. Dit betrof een verzoekonderzoek van de raad. Uit dit onderzoek blijkt dat het besluitvormingsproces over de verzelfstandiging van AEB niet goed is verlopen. Het principebesluit uit 2012 was voor de raad verwarrend, de transitieprojecten waren onvoldoende concreet uitgewerkt, de gepresenteerde financiële prognoses hielden onvoldoende rekening met marktontwikkelingen en aan adviesbureaus zijn geen goede opdrachten verstrekt om de waarde van het AEB te bepalen. De verzamelde informatie en het presenteren daarvan in de beleidsdocumenten vertoonden onvolkomenheden. Het tekortschietend besluitvormingsproces is volgens de rekenkamer echter niet van invloed geweest op de centrale beslissing om AEB te verzelfstandigen per 1 januari 2014. Wel heeft het vermoedelijk enig effect gehad op andere uitkomsten van dat proces. Goed onderzoek naar de verschillende scenario's met daarbij een veel nauwkeurigere analyse van de verschillende *transitieprojecten* had een realistischer beeld gecreëerd van wat in de toekomst haalbaar is. Ook de *waardering* van AEB had bij een zorgvuldige besluitvormingsprocedure er wellicht anders uit gezien, waardoor de afwaardering van AEB in de gemeenterekening mogelijk minder zou zijn geweest. De rekenkamer deed aanbevelingen het deelnemingenbeleid verder aan te scherpen en het aandeelhouderschap met betrekking tot AEB actief in te vullen.

- *Opvolgingsonderzoek leningen en garanties*

Met dit opvolgingsonderzoek is nagegaan in hoeverre het college van burgemeester en wethouders invulling heeft gegeven aan de 6 aanbevelingen uit het rapport Slecht zicht op leningen en garanties (maart 2011) om het beheer van leningen en garanties en de informatievoorziening hierover te verbeteren. Onze conclusie is dat alle 6 aanbevelingen volledig zijn uitgevoerd en dat er sprake is van een aanzienlijke verbetering in het beheer en de informatievoorziening ten opzichte van de situatie zoals de rekenkamer deze ten tijde van het oorspronkelijke onderzoek aantrof

- *Beheer en onderhoud bruggen*

De rekenkamer heeft in oktober 2015 haar onderzoek naar het beheer en onderhoud van bruggen gepubliceerd. Daarin kwam zij tot de conclusie dat het (nog steeds) ontbreekt aan uitgewerkt beleid voor het beheer en onderhoud van de Amsterdamse bruggen. Bovendien was het lastig te doorgronden hoe in de praktijk de ongeveer 274 bruggen, waarvoor zij verantwoordelijk is, beheert en onderhoudt. De rekenkamer kon daarom niet vaststellen of het beleid voor het beheer en onderhoud van bruggen doeltreffend en doelmatig is. De rekenkamer beschouwt de bevindingen als een 'tussenstand' en zal haar onderzoek over een aantal jaar vervolgen. Het moment waarop de rekenkamer dit zal doen, hangt in grote mate af van de voortgang waarmee Amsterdam de systematiek van asset management, zowel stadsbreed als specifiek bij bruggen, (verder) invoert.

- *Verzelfstandiging parkeerbeheer (Cition)*

In 2003 startte het college van burgemeester en wethouders een proces van verzelfstandiging van het parkeerbeheer. Dit leidde ertoe dat in 2008 Cition, een verzelfstandigde overheids-BV, het parkeerbeheer ging uitvoeren. In 2012 besloot het college tot aanbesteding van het parkeerbeheer. Die aanbesteding heeft in 2015 plaats gevonden. De rekenkamer onderzocht of de besluitvorming over de verzelfstandiging en privatisering van het parkeerbeheer van voldoende kwaliteit was. De belangrijkste conclusie is dat de genomen besluiten lang niet altijd transparant, consistent en rationeel waren. De belangrijkste conclusie over de bruikbaarheid van de gemeentelijke raamnota is dat daarin weinig aandacht uitgaat naar privatisering.

De rekenkamer heeft de gemeente de aanbeveling gedaan om te zorgen voor meer expliciete exit- en bijstuurmogelijkheden in het algemene beleid. Dat is nuttig om politieke interventies in crisisachtige situaties als waarin de verzelfstandiging en privatisering van het parkeerbeheer zich heeft voltrokken zorgvuldig in te bedden. Verder moeten de procedures en de verantwoordelijkheden duidelijker afgebakend worden. Verzelfstandiging en privatisering zijn politiek gevoelige onderwerpen die zorgvuldigheid in argumentatie vereisen. In de raamnota moet expliciete aandacht komen voor privatisering, waarbij het proces wat moet leiden tot privatisering duidelijk moet worden onderscheiden van het verzelfstandigingsproces. Tenslotte doet de rekenkamer de aanbeveling tijd en ruimte te nemen om de gevolgen te kunnen overzien als door plotselinge politieke wendingen een andere weg wordt ingeslagen.

- *Aanleg van Glasvezel (Trage voortgang bij snelle verbindingen)*

De rekenkamer deed onderzoek naar de aanleg van glasvezel in Amsterdam (publicatie september 2015) en concludeerde dat voorafgaand aan de start goed is nagedacht over de uitgangspunten van dit samenwerkingsverband met private partners waarmee de aanleg wordt gerealiseerd, maar dat de uitwerking van het beleid hiaten vertoont en de controle op de uitvoering onvoldoende is geweest. Op basis van haar bevindingen, conclusies en analyse deed de rekenkamer zeven aanbevelingen aan het college van B&W die allen werden overgenomen. Daarnaast heeft het college aangegeven dat er aanbevelingen zijn die betrokken zullen worden in het nieuwe deelnemingenbeleid waar namens het college momenteel aan gewerkt wordt.

- *Het regelen van dereguleren*

Het college wil een doorbraak realiseren in het verminderen van regels. De rekenkamer voerde daarom een verkenning uit om te kijken in hoeverre de gemeente Amsterdam heldere uitgangspunten formuleert in het beleid voor dereguleren. De uitkomsten van de verkenning waren voor ons aanleiding om deze publiceren. Wij concludeerden in augustus 2015 dat de uitgangspunten voor dereguleren nog niet zijn vastgesteld door het college en de raad. Om window-dressing te voorkomen en dereguleren daadwerkelijk te laten plaatsvinden is het nodig om uitgangspunten in het beleid beter te benoemen, de samenwerking integraal en helder te houden en een betere afweging te maken of nieuwe regels echt nodig zijn. Een echte doorbraak kan alleen plaatsvinden als dereguleren ook goed geregeld wordt en de uitgangspunten van te voren helder zijn voor iedereen.

- *Verkenning Afoalenergiebedrijf (AEB)*

Vanwege de financiële situatie bij het AEB en de mogelijke risico's heeft de op 22 april 2015 gemeenteraad de rekenkamer verzocht onderzoek te doen naar de verzelfstandiging van het AEB per 1 januari 2014. Naar aanleiding van het verzoek van de raad hebben we eerst een verkenning uitgevoerd die in juni 2015 is gepubliceerd. Deze rapportage bevatte een schets van de geschiedenis rondom het AEB, de financiële cijfers 2010 – 2013 en beschouwingen over de waardebeoordeling van het AEB. In de verkenning was tevens de onderzoeksopzet opgenomen om het onderzoek naar de verzelfstandiging uit te voeren. Bij het verzoekonderzoek van de raad waren een veelheid aan vragen bijgevoegd. Alles afwegende heeft de rekenkamer besloten om het onderzoek te richten op de vraag of het verzelfstandigingstraject van het AEB zorgvuldig is verlopen.

- *Verscherpt financieel toezicht op DWI, tweede monitor*

In juni 2014 heeft de rekenkamer voor het eerst gerapporteerd over het verscherpt financieel toezicht bij DWI¹ (rekenkamerbrief 2014 – 08, 6 juni 2014). Het verscherpt toezicht was ingesteld omdat de financiële prognoses van onvoldoende kwaliteit waren. Hierdoor was geen goede sturing van activiteiten mogelijk. Vanwege de reorganisatie, de decentralisaties en de overgang naar het Amsterdams Financieel Systeem (AFS)

¹ Na de gemeentelijke reorganisatie per 1 januari 2015 bestaat DWI niet meer. Het financieel toezicht op DWI is overgegaan op de RVE Werk, RVE Participatie en de RVE Inkomen. In dit jaarverslag houden wij om praktische redenen de term DWI aan.

kondigden we in 2014 aan dat we begin 2015 nogmaals zouden kijken naar de stand van zaken. Onze hoofdconclusie bij de tweede monitor was dat de financiële basisstructuur bij DWI en het vermogen goede prognoses op te stellen in 2014 verder is verbeterd. Echter door onder meer de grote ambtelijke reorganisatie per 1 januari 2015 stagneert het verbeterings- en borgingsproces en laat op onderdelen zelfs een terugval zien. In 2016 zullen we daarom nogmaals een onderzoek doen naar het verbeterproces en daarover aan de raad rapport uitbrengen.

- *Verkeersveiligheid*

De gemeente Amsterdam streeft naar het verminderen van het aantal (ernstige) verkeersslachtoffers. In het verleden lag de nadruk op de aanpak van punten in de stad waar veel ongevallen gebeuren, de zogenaamde black spots. Een blackspot is een kruispunt waar in drie jaar tijd 6 of meer ongevallen gebeuren, waarbij een slachtoffer (dode of gewonde) is te betreuren. In dit onderzoek is de rekenkamer nagegaan hoe effectief de aanpak van blackspots door de gemeente is. We hebben gekeken naar de ontwikkeling van de verkeersveiligheid in Amsterdam en naar de betrouwbaarheid van de gegevens daarover. Daarnaast is de organisatie van de aanpak van black spots geïnventariseerd en is een overzicht opgesteld van het aantal aangepakte black spots.

Door de slechte kwaliteit van de landelijke ongevallenregistratie is moeilijk vast te stellen hoe het gesteld is met de verkeersveiligheid in Amsterdam. Met een slag om de arm kan echter worden gesteld dat het beeld in Amsterdam niet zonder meer positief is. Het beleid en de wijze van uitvoering inzake blackspots is wel voldoende vastgelegd. Relevante informatie werd echter niet altijd gedeeld met de gemeenteraad. Gerapporteerde cijfers over het aantal aangepakte blackspots verschillen bovendien tussen verschillende publicaties. Welke kruispunten zijn aangepakt en welke niet is lastig te volgen. Bijna alle blackspots die de gemeente als zodanig had geïdentificeerd in 2010 en 2011 zijn aangepakt; bij 5 moeten de maatregelen nog worden uitgevoerd. Bijna de helft van de aangepakte kruispunten is in de afgelopen jaren meerdere keren gedaan. De snelle en eenvoudige maatregelen, die bij de aanpak van blackspots worden getroffen, leiden tot verbeteringen, maar lossen vaak de complexe problematiek op een blackspot niet op. Die vraagt dan om een aanpak op hoger niveau zoals een herinrichting van het kruispunt. De rekenkamer heeft de gemeente aanbevolen de informatie over verkeersveiligheid te verbeteren. Ook geeft ze de gemeente in overweging verkeersveiligheid een prominentere plaats te geven bij de herinrichting van kruispunten. Ze ondersteunt de gemeente in haar streven om meer vormen van handhaving in te kunnen zetten op verkeersonveilige punten in de stad.

- *Opvolgingsonderzoek sociale werkvoorziening in Amsterdam*

Bij dit opvolgingsonderzoek gingen we na in welke mate uitvoering is gegeven aan de aanbevelingen uit het rapport *Sociale werkvoorziening in Amsterdam. De uitdaging van een kostenbewuste en mensgerichte aanpak* (december 2011). Uit het onderzoek bleek dat het college serieus aan de slag is gegaan met de aanbevelingen van de rekenkamer. Het college heeft de extra tijd die ontstond voor de invoering van de Participatiewet benut om zich goed voor te bereiden. Naar aanleiding van de aanbevelingen die niet helemaal

zijn uitgevoerd heeft de rekenkamer twee punten onder de aandacht van de raad gebracht. Bij nieuw beleid bevelen we aan om eerst de mogelijke beleidskeuzes in de vorm van scenario's aan de raad voor te laten leggen. Zo'n discussiedocument kan zowel de kwaliteit als het draagvlak voor keuzes vergroten. Daarnaast hebben we aanbevolen de pilots in het kader van de Participatiewet optimaal te benutten om nieuw beleid vast te stellen. Ten aanzien van het toezicht op de uitvoering hebben we gewezen op het helder maken van de rollen van DWI en DMC en het duidelijk vastleggen van afspraken met sociale firma's.

- *Verkenning woningbouw*

In februari 2015 hebben we onze verkenning Woningbouw afgerond. Deze verkenning is uitgemond in een intern document. Met deze verkenning hebben wij een beeld gekregen van het onderwerp woningbouwproductie in Amsterdam. Uit de CBS-gegevens over de aangevraagde bouwvergunningen blijkt dat de woningbouwproductie in Amsterdam sinds 2013 weer aantrekt. In de rest van Nederland is er minder sprake van een aantrekkende woningbouwproductie. Volgens de gemeente was er in 2014 zelfs sprake van een productie van meer dan 5.000 woningen. Hiermee werd de collegedoelstelling van 5.000 woningen in 2014 al behaald. Dit leidt ertoe dat de woningbouwproductiecijfers geen directe aanleiding vormen om een diepgaand onderzoek te doen. Uit de verkenning zijn wel twee onderwerpen naar voren gekomen die mogelijk relevant zijn om in de toekomst op onze onderzoeksagenda te plaatsen. Als eerste gaat het om de vraag in hoeverre de gemeente voldoende in control is om de beoogde woningbouwproductie te monitoren. Als tweede zou de rekenkamer onderzoek kunnen doen naar de vraag in hoeverre de uitvoering van het Actieprogramma Woningbouw 2014-2018 doeltreffend is.

- *Kwaliteit basismeetset 2015*

De Basismeetset was een gezamenlijke set van effect- en resultaatindicatoren voor de P&C-cyclus van de stadsdelen. De rekenkamer onderzocht of de indicatoren een goed beeld gaven van de prestaties en ontwikkelingen van de stadsdelen. Hierbij is gefocust op de programma's *Openbare ruimte & groen* en *Welzijn & zorg*.

De conclusie van de rekenkamer is dat de gegevens uit de indicatoren in de Basismeetset een redelijk beeld geven van de effecten van het beleid van de stadsdelen. Bij *Openbare ruimte & groen* zijn de effectindicatoren meestal te koppelen aan specifieke taken en bevoegdheden van de stadsdelen; bij *Welzijn & zorg* lukt dit in mindere mate. In de Basismeetset ontbreken vooral resultaatindicatoren, zodat niet altijd duidelijk is welke prestaties de stadsdelen zelf hebben geleverd om de gewenste effecten te bereiken. De indicatoren in de Basismeetset zijn verder niet altijd toegespitst op de doelgroep van de stadsdelen. Ook ontbraken soms recente meetgegevens. Stadsdelen waren dus vaak min of meer gedwongen om eigen indicatoren te gebruiken.

De gebreken in de Basismeetset zijn deels te wijten aan de omstandigheden waarin de Basismeetset is ontstaan. Het was een bottom-up proces vanuit het ambtelijke apparaat. Er bestond onvoldoende bestuurlijk commitment om onderlinge afspraken over het gebruik van de indicatoren te maken of nieuwe relevante metingen op te zetten indien nog geen bestaande vergelijkbare meetgegevens op stadsdeelniveau beschikbaar waren.

De rekenkamer doet naar aanleiding van het onderzoek de aanbeveling meer aandacht te geven aan resultaatindicatoren, omdat die meer inzicht geven in de gevolgen van door de gemeente ondernomen of in gang gezette activiteiten.

3.3 Wat is er gedaan voor Zaanstad?

In 2015 rondde de rekenkamer de volgende projecten voor Zaanstad af.

- *Verkenning omzetting recht van erfpacht in vol eigendom (aanvulling)*

Sinds 1995 bestaat voor huiseigenaren in Zaanstad de mogelijkheid om het recht van erfpacht om te zetten naar vol eigendom. In 2007 zijn deze uitvoeringsregels gewijzigd. Bij een groep erfpachters die door de gemeente in 2011 actief waren benaderd over de mogelijkheid tot omzetting naar vol eigendom ontstond onrust. Het geoffreerde bedrag was aanzienlijk hoger dan dat onder de oude regels zou zijn geweest, en de gemeente zou hebben nagelaten om de erfpachters te informeren over de wijziging van de regels en de consequenties daarvan voor de erfpachters. Ook waren er geruchten dat ambtenaren net voordat de wijzigingen bekend werden gemaakt nog hun recht van erfpacht hadden omgezet in vol eigendom. In deze aanvullende verkenning hebben wij geconcludeerd dat er *geen* reden is om aan te nemen dat ambtenaren, wethouders of raadsleden in de periode maart 2006 tot en met april 2007 gebruik hebben gemaakt van voorkennis bij het omzetten van het recht van erfpacht in vol eigendom.

- *Transformatie zorg voor de jeugd Zaanstad*

De gemeente is per 1 januari 2015 verantwoordelijk geworden voor alle zorg voor de jeugd. Dat biedt kansen voor een betere en efficiënte zorg, maar er zijn ook maatschappelijke risico's (continuïteit zorg) en financiële risico's (bezuinigingsopgave). Beide risico's vormden de aanleiding om onderzoek te doen naar hoe de gemeente Zaanstad zich op haar nieuwe taak heeft voorbereid.

Wij concludeerden dat de gemeente nog beter rekening kan houden met de kansen en risico's om te komen tot een doeltreffende en doelmatige zorg voor de jeugd. Het is positief dat de Jeugdteams 'met volle kracht vooruit' hebben kunnen oefenen, maar leren van andere teams moet niet vergeten worden. Dat is juist de waarde van de heterogeniteit van de Jeugdteams. Ook hebben we de aanbeveling gedaan om het risicomanagement en de informatie hierover aan de raad te verbeteren. Naast het eindrapport hebben we ter gelegenheid van het 10-jarig bestaan van de rekenkamer ook een filmpje gemaakt over het leren van de verschillende Jeugdteams in Zaanstad.

3.4 Overzicht van de prestaties

Tabel 3.2 geeft een indruk van de geleverde prestaties in 2015 aan de hand van de in 2015 afgeronde onderzoeken.

Tabel 3.2 - Doorwerking van de in 2015 gepubliceerde rapporten en rekenkamerbrieven

Amsterdam	doorwerking *)				
	A	B	C	D	extra
Afvalenergiebedrijf, november 2015	++	++	++	+	1)
Opvolgingsonderzoek leningen en garanties, oktober 2015	-	-	-	-	
Beheer en onderhoud bruggen, oktober 2015	++	+	++	+	
Verzelfstandiging parkeerbeheer (Cition), oktober 2015 **)	+	+	+	-	2)
Glasvezel (Trage voortgang bij snelle verbindingen), september 2015	++	+	++	++	
Het regelen van dereguleren, augustus 2015	++	nvt	+	-	3)
Verkenning Afvalenergiebedrijf, juni 2015	++	nvt	nvt	nvt	
Verscherpt financieel toezicht op DWI, tweede monitor, april 2015	++	++	++	+	
Verkeersveiligheid, april 2015 **)	+	-/+	+	-	
Opvolgingsonderzoek Sociale werkvoorziening in Amsterdam, april 2015	+	+	-	-	
Woningbouw (verkenning/interne rapport), februari 2015	nvt	nvt	nvt	nvt	
Kwaliteit basismetset, januari 2015 **)	+	-/+	-	-	
*) Voor de betekenis letters en scores, zie legenda hierna.					
**) Dit zijn oorspronkelijk onderzoeken die in het onderzoeksprogramma waren opgenomen voor de stadsdelen. Vanaf 2015 worden deze onderzoeken verantwoord onder de centrale stad.					
Zaanstad	A	B	C	D	extra
Verkenning omzetting recht van erfpacht in vol eigendom, juni 2015	++	-	+	-	
Transformatie zorg voor jeugd in Zaanstad, februari 2015	++	++	++	+	4)

Legenda tabel 3.2

- A. Behandeling raadscommissie(s)
- B. Behandeling gemeenteraad
- C. (Expliciete) raadssteun aanbevelingen/aandachtspunten
- D. Externe publiciteit

++ = uitgebreid; + = normaal; -/+ = beperkt; - = niet; nvt = niet van toepassing

- 1) Op 11 januari 2016 is een technische bijeenkomst voor raadsleden gereorganiseerd waarin de rekenkamer vragen van raadsleden heeft beantwoord en een nadere toelichting heeft kunnen geven op de discussiepunten tussen het college en de rekenkamer.
- 2) Behandeld in samenhang met de onderzoeken naar de glasvezel en de verzelfstandiging van AEB.
- 3) Tijdens de behandeling in de commissie AZ van 12 december 2015 is afgesproken dat de rekenkamerbrief (inclusief een oordeel over het nieuwe plan) tegelijk met het nog door de gemeente te ontwikkelen plan *Minder regeldruk* in de raad besproken wordt. In de commissievergadering AZ van 17 maart 2016 is de rekenkamerbrief, het programma *Minder regeldruk* en de reactie daarop van de rekenkamer besproken.
- 4) De gehele raad stemde in met een amendement waarin het college werd verzocht om twee keer per jaar een risico-inventarisatie aan de raad te verstrekken.

3.5 Wat is er gedaan voor de Rekenkamer Metropool Amsterdam?

RMA doet naast de projecten voor Amsterdam en Zaanstad ook onderzoeken die zij van nut acht voor het uitvoeren van de rekenkamerfunctie van beide gemeenten. De tijdsbesteding voor deze projecten wordt op basis van de financiële bijdragen toegerekend aan de gemeenten.

- *Gemeentefinanciën*

De rekenkamer heeft in 2014 een instrument ontwikkeld om de financiële positie van gemeenten op basis van indicatoren te kunnen vergelijken. In het tijdschrift TPC van januari 2014 is een artikel gepubliceerd over het vergelijkingsinstrument. In 2015 is mede ter voorbereiding op de thema publicatie financiën en het onderzoek naar de financiële positie van de gemeente Amsterdam en Zaanstad een nadere literatuurstudie uitgevoerd en heeft een medewerker van de rekenkamer deelgenomen aan een internationale conferentie over onderzoek naar (financiële) verantwoordingen van overheden. Op deze conferentie heeft hij een paper gepresenteerd, getiteld *Causes of fiscal distress in Dutch local government*. Verder heeft deze medewerker deelgenomen aan een rondetafelconferentie van het ministerie van Binnenlandse zaken over financieel toezicht.

3.6 Ontwikkelen onderzoeksprogramma's

Voor het uitvoeren van onderzoeken ontwikkelt de rekenkamer jaarlijks twee onderzoeksprogramma's. Eén voor Amsterdam en één voor Zaanstad. Vanaf 2015 is voor de stadsdelen geen apart programma meer ontwikkeld, maar worden alle Amsterdamse onderzoeken opgenomen in het onderzoeksprogramma van de gemeente Amsterdam. Het ontwikkelen van onderzoeksprogramma's is een redelijk omvangrijke taak aangezien dat zorgvuldig moet gebeuren. In 2015 hebben wij aan de ontwikkeling van de twee onderzoeksprogramma's 2016 in totaal 76 dagen besteed. Dit is inclusief de uren van de medewerkers voor het gedurende het jaar volgen van het publieke en politieke debat. Elke medewerker heeft daarbij een bepaald aandachtsgebied. Daarnaast staan we via onze website ook open voor directe signalen van burgers. Daar wordt soms wel gebruik van gemaakt. Verkenningen in het lopende jaar spelen ook een rol bij het genereren van ideeën voor projecten. Omdat reageren op de actualiteit kan zorgen voor blinde vlekken, is een gespreide aandacht in de loop der jaren over verschillende beleidsterreinen ook

een belangrijk aandachtspunt. Daarnaast baseert de rekenkamer zich op criteria en uitgangspunten die in de beleidsvisie zijn vastgelegd.

Om de onderzoeksprogramma's op te stellen worden in het najaar alle fracties gevraagd hun wensen kenbaar te maken. Voor het opstellen van de groslijst voor de gemeente Amsterdam is de rekeningencommissie voor ons eveneens een gesprekspartner. Bij de gemeente Zaanstad is dat de auditcommissie. Voor de stadsdelen is een klankbordgroep een belangrijke informatiebron. In de klankbordgroep zijn alle stadsdelen via een lid van de bestuurscommissie vertegenwoordigd. Het onderlinge gesprek in de Klankbordgroep tussen de vertegenwoordigers is altijd stimulerend voor de gedachtevorming. Na de consultatieronden worden de programma's geschreven, vastgesteld en gepubliceerd op de website van de rekenkamer.

3.7 Overige activiteiten

Buiten het reguliere onderzoek was de rekenkamer in het verslagjaar 2015 op diverse andere terreinen actief:

- De bestuurder/directeur is voorzitter van de Vereniging van Rekenkamers en Rekenkamercommissies (NVRK).
- De bestuurder/directeur participeert in een regulier overleg van de G4-rekenkamers en overlegt regelmatig met het college van de Algemene Rekenkamer, vertegenwoordigers van het ministerie van Binnenlandse zaken, VNG en raadslid.nu.
- De bestuurder/directeur heeft een artikel in TPC geschreven, getiteld *Transparantie in het openbaar bestuur; consequent open zijn is niet naïef*. (TPC 28; oktober 2015).
- De drie registeraccountants van de rekenkamer organiseerden vier bijeenkomsten van de *Kenniskring Frederikspleinberaad*, een platform voor kennisuitwisseling tussen accountants werkzaam bij lokale overheden en in de non-profit sector.
- Twee accountants van de rekenkamer hebben hun medewerking verleend aan het onderzoek van ministerie van BZK over het toezicht op gemeentelijke accountantsdiensten. Het betrof een onderzoek in het kader van de vernieuwing van het BBV.
- Het verzorgen van gastcollege op 7 december 2015 bij de hogeschool Windesheim Zwolle door twee onderzoekers over de controle op publieke middelen bij de lokale overheid.
- Het verzorgen van een college door een projectleider bij de Erasmus Universiteit over rechtmatigheid als onderdeel van een cursus over rekenkameronderzoek.
- Op 5 juni en 6 oktober 2015 hebben onderzoekers van de rekenkamer een presentatie in het Engels gegeven voor een grote, internationale delegatie van The Hague Academy for Local Governance. Beide keren is iets verteld over de werking van een onafhankelijke rekenkamer en de onderzoeken die verricht zijn naar deelnemingen (GVB, glasvezel en AEB).
- Op 10 december 2015 organiseerde de rekenkamer een G4-onderzoekersmiddag voor de medewerkers van de rekenkamers van Amsterdam, Utrecht, Den Haag, Rotterdam. De middag had als doel om te reflecteren op samenwerking, inspiratie te krijgen en voorkeur uit te spreken voor een gezamenlijk te onderzoeken onderwerp in 2016.

3.8 Wat heeft het gekost?

De kosten voor het voorbereiden en uitvoeren van het onderzoek bedroegen in 2015 circa € 1,9 miljoen. Voor verdere details wordt verwezen naar de financiële verantwoording in de jaarrekening en dan met name naar de paragrafen 5.1 en 5.2.

In de onderstaande tabellen 3.3 en 3.4 staan overzichten van het aantal onderzoeksdagen en de verdeling daarvan per gemeente. De gemiddelde kostprijs van een onderzoeksdag bedraagt € 841 (2014: € 833). Daarin zijn alle directe en indirecte kosten opgenomen². Het productiviteitspercentage in 2015 is ten opzichte van 2014 iets lager (2015: 61,6% tegenover 62,9% in 2014). Het productiviteitspercentage valt iets lager uit doordat er in 2015 uren zijn besteed aan het ontwikkelen van een Handboek RMA en het uitvoeren van een zelfevaluatie.

Tabel 3.3 - Aantal geschreven dagen door medewerkers

verdeling ³	2015	cumulatief 2011-2015
<i>direct</i>		
Amsterdam (inclusief stadsdelen)	1.828	9.063
Zaanstad	126	920
<i>totaal direct</i>	<i>1.954</i>	<i>9.983</i>
<i>totaal aantal geschreven dagen</i>	<i>3.173</i>	<i>15.751</i>
<i>percentage direct</i>	<i>61,6</i>	<i>63,4</i>

Het precieze onderscheid tussen onderzoeken voor de centrale stad en voor de stadsdelen is vanwege wijziging van het bestuurlijk stelsel na de verkiezingen van maart 2014 minder relevant geworden. Bij de rekenkameronderzoeken zal nu veelal het beleid van de centrale stad en de uitvoering door de bestuurscommissies integraal worden bekeken.

Tabel 3.4 laat zien hoe de onderzoekstijd tussen Amsterdam (inclusief de stadsdelen) en Zaanstad procentueel is verdeeld.

Tabel 3.4 - Verdeling onderzoekstijd in procenten

verdeling	2015	cumulatief 2011-2015	norm
Amsterdam (inclusief stadsdelen)	93,6%	90,8%	90,8%
Zaanstad	6,4%	9,2%	9,2%

² De bijdrage van de rekenkamer in de bezuinigingsdoelstelling van de gemeenten van € 19.441 en de incidentele kosten voor dubbele huur en bouwmanagement wegens de nieuwe huisvesting per 1 januari 2016 zijn bij de kostprijsberekening buiten beschouwing gelaten.

³ De bestede tijd aan RMA-projecten zijn in verhouding tot de jaarlijkse gemeentelijke bijdragen toegerekend aan de beide gemeenten.

Bij de onderzoeksdagen gaat het zowel om tijd die in 2015 is besteed aan projecten die zijn afgerond in 2015 als om projecten waaraan wel is gewerkt, maar die nog niet zijn afgerond in 2015.⁴ We zien dat in de periode 2011-2015 de verdeling van onderzoeksuren voldoet aan de norm. Tot en met 2014 waren ten opzichte van de norm in verhouding meer onderzoeksuren besteed aan onderzoeken voor Zaanstad. Door in 2015 de onderzoeksactiviteiten voor Zaanstad enigszins te beperken is over de gehele periode 2011-2015 de realisatie gelijk getrokken met de norm. Er is daarom geen aanleiding om één van de gemeenten financieel te compenseren.⁵

Tabel 3.5 - Overzicht van het gemiddeld aantal dagen van de in 2015 afgeronde projecten

soort projecten	aantal projecten	gemiddeld aantal dagen per project
grote projecten (meer dan 80 dagen)	5	181
kleine projecten (80 dagen of minder)	6	50
opvolgingsonderzoeken	2	32
bijzondere onderzoeken	2	31
onderzoeksprogramma's	2	38

⁴ De tijdsbesteding voor de RMA-projecten is toebedeeld op basis van de gemeentelijke bijdragen: 90,8% Amsterdam en 9,2% Zaanstad.

⁵ In het verlengde van de afspraken in de gemeenschappelijke regeling is in het Reglement van Orde van de RMA vastgelegd dat iedere zes jaar de rekenkamer rapporteert over de verdeling van onderzoeksuren tussen de deelnemende gemeenten. Daarbij zal aandacht worden besteed aan de gewenste startreserve voor de nieuwe periode en een eventuele financiële compensatie voor de gemeente waaraan over de gehele periode bezien minder onderzoeksuren zijn besteed dan passend is bij de financiële bijdrage.

4 Paragrafen

4.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

De risico's zijn minimaal. Er is een structurele dekking voor de reguliere kosten. De deelnemende gemeenten in de gemeenschappelijke regeling hebben zich verbonden aan een bepaalde bijdrage voor een looptijd van 6 jaar. De huidige periode loopt tot juni 2016. De personele lasten (en overigens ook materiële uitgaven die samenhangen met de taakuitvoering) worden gedekt vanuit de door hen betaalde jaarlijkse bijdrage. Voor het opvangen van schommelingen in de uitgaven streeft de rekenkamer ernaar om een algemene reserve aan te houden van ongeveer 15% van de te ontvangen jaarlijkse bijdragen.

Er zijn op dit moment geen onverwachte kosten van substantiële omvang. Het enige risico zit in de mogelijkheid dat één van de deelnemende gemeenten zich terugtrekt. Daarmee zouden de financiële mogelijkheden om de personele lasten te betalen sterk kunnen verminderen. In 2015 hebben de beide gemeenteraden evenwel besloten om de huidige samenwerking vanaf medio 2016 voor 6 jaar voort te zetten. Daarbij is tevens besloten om de vaste jaarlijkse bijdragen voor 6 jaar te continueren waarbij de bijdrage wordt aangepast aan de loonontwikkeling. Gegeven deze herbevestiging van de samenwerking tussen Amsterdam en Zaanstad zal het risico van een uittredende gemeente zich voorlopig niet voordoen.

Daarnaast is het zo dat het opzeggen van de samenwerking niet primair een financieel risico van de rekenkamer is. De medewerkers van het bureau van de rekenkamer hebben een ambtelijke aanstelling bij de gemeente Amsterdam. In de gemeenschappelijke regeling is bepaald dat de financiële gevolgen van een uittreding en de daarbij behorende verplichtingen van de uittredende gemeente door de raden worden vastgesteld na het horen van het lid van de rekenkamer. Hieruit leiden we af dat de kosten die samenhangen met een eventuele uittreding niet voor rekening van de rekenkamer komen, maar ten laste van de uittredende gemeente.

Als kengetal voor het weerstandsvermogen schrijft het BBV voor de solvabiliteitsratio te vermelden. De solvabiliteitsratio van de RMA per 31 december 2015 bedraagt 26%. Dit percentage wordt berekend door het eigen vermogen van de RMA uit te drukken in een percentage van het balanstotaal.

4.2 Financiering

De rekenkamer financiert de lopende exploitatie met de ontvangen bijdragen van de deelnemende gemeenten, kortlopende schulden en de opgebouwde reserves. De rekenkamer heeft geen langlopende leningen aangetrokken. Voor de investeringen in (her-) huisvesting heeft de rekenkamer een bestemmingsreserve huisvesting gevormd van € 250.000.

4.3 Overlegorgaan RMA

De Rekenkamer Metropool Amsterdam is een onafhankelijk orgaan en stelt het juist daarom op prijs om vertegenwoordigers van de raden te consulteren over de begroting, begrotingswijzigingen, de 9-maands rapportage, de jaarrekening, het personeelsbeleid en de bedrijfsvoering (huisvesting, ICT) van de rekenkamer. Dat gebeurt in het Overlegorgaan RMA, waarin de gemeenteraden van Amsterdam en Zaanstad zijn vertegenwoordigd. In dit overlegorgaan zijn ook de bestuurscommissies vertegenwoordigd via een lid uit de Klankbordgroep. In 2015 is dit overlegorgaan driemaal bijeengekomen: op 26 januari, 30 maart en op 2 november.

4.4 Bedrijfsvoering

Algemeen

De rekenkamer was in 2015 gehuisvest op het Frederiksplein 1 en had daar de beschikking over 468 m² aan gehuurde kantoorruimte verdeeld over de 2^e en 4^e verdieping. In 2015 is de verhuizing per 1 januari 2016 naar Weesperstraat 105A voorbereid. De rekenkamer huurt daar nu 525 m² kantoorruimte.

Bij de rekenkamer waren eind 2015 naast de directeur/bestuurder 17 medewerkers in dienst. Deze 17 medewerkers (10 mannen en 7 vrouwen) bezetten 15,7 voltijdbanen. Van de 17 medewerkers hebben er 12 een vaste aanstelling en 5 een aanstelling voor bepaalde tijd.

Dienstverleningsovereenkomst met de Cluster Bedrijfsvoering van de gemeente Amsterdam

De rekenkamer heeft in het verleden een dienstverleningsovereenkomst (SLA) met de Bestuursdienst van de gemeente Amsterdam afgesloten waarin de ondersteuning voor het te voeren personeelsbeleid en de financiële administratie (inclusief begroting en jaarrekening) is opgenomen. De looptijd van de SLA tussen de rekenkamer en de Bestuursdienst is reeds enkele jaren verstreken. Vanaf 1 januari 2015 wordt de betreffende dienstverlening verzorgd door de Cluster Bedrijfsvoering van de gemeente. De rekenkamer heeft (net zoals in voorgaande jaren) aangedrongen om een nieuwe SLA af te sluiten. Aan dit verzoek is tot op heden geen invulling gegeven. Na invoering van de ADW-werkplekken⁶ eind 2014 zijn ten aanzien van de automatisering wel dienstverleningsafspraken met de dienst ICT vastgelegd.

Bedrijfsvoeringverklaring

De bedrijfsvoering is getoetst aan vijf relevante aspecten. Op basis daarvan achten we de bedrijfsvoering van voldoende niveau.

⁶ ADW-werkplek betekent Amsterdamse digitale werkplek.

1. Financiën en processturing: *voldoende*
 - De financiële administratie van de rekenkamer wordt gevoerd door de afdeling Financiën van de Cluster Bedrijfsvoering van de gemeente Amsterdam.

2. Juridische (beleids)kaders: *voldoende, maar de mandaten zijn nog niet geregeld en er is ook nog geen plaatsvervangend lid van de rekenkamer benoemd*
 - De rekenkamer werkt binnen het kader van de Regeling gemeenschappelijke Rekenkamer Metropool Amsterdam en heeft een reglement. Er is in 2015 een nieuwe Regeling gemeenschappelijke Rekenkamer Metropool Amsterdam opgesteld en door beide gemeenteraden goedgekeurd. De nieuwe regeling wordt vanaf 1 juni 2016 van kracht. Voor de wijze waarop de bestuurscommissies in Amsterdam bij het uitvoeren van de rekenkamerfunctie zullen worden betrokken is een afzonderlijke richtlijn vastgesteld.
 - De huidige tekst in de gemeenschappelijke regeling maakte het praktisch niet mogelijk om een plaatsvervanger van de directeur van de rekenkamer te benoemen. De tekst in de nieuwe gemeenschappelijke regeling 2016 maakt het mogelijk om in 2016 een plaatsvervanger te gaan werven.
 - De directeur van de rekenkamer is nog niet gemandateerd om privaatrechtelijke en arbeidsrechtelijke handelingen te mogen verrichten. Bij de gemeentesecretaris en de directie Juridische Zaken is aangedrongen om dit formeel via een mandaatbesluit te regelen. Over de inhoud van zo'n besluit is inmiddels op hoofdlijnen overeenstemming. Naar verwachting zal in 2016 het betreffende mandaatbesluit genomen kunnen worden. Ook de rechtspositieregeling van de directeur zal daarbij worden betrokken.
 - De Rekenkamer Metropool Amsterdam heeft een klachtenregeling, die is gepubliceerd op de website van de rekenkamer.

3. Informatie(beveiliging): *voldoende*
 - De rekenkamer maakt gebruik van de ICT-voorzieningen van de gemeente Amsterdam en sluit zich aan bij de daar gehanteerde regels en procedures.
 - De kantoorruimten worden buiten kantooruren 24/7 gemonitord door een particuliere beveiligingscentrale.
 - Met oog op een zorgvuldige omgang met gegevens heeft de rekenkamer een algemene melding gedaan van haar onderzoek bij het CBP.
 - Tot de personele dossiers van de medewerkers van de rekenkamer hebben alleen de directeur en de gemandateerde personeelsadviseur toegang.
 - Voor het uitwisselen van vertrouwelijke gegevens maakt de rekenkamer gebruik van beveiligde USB-sticks.
 - De rekenkamer heeft een Archiefbeheersplan dat een handvat geeft voor een uniforme en toegankelijke archivering die voldoet aan de wettelijk daaraan te stellen eisen. In 2015 is in afstemming met Stadsarchief Amsterdam een semi-statisch archief opgebouwd, welke op termijn aan het Stadsarchief kan worden opgedragen. Onderzoeken van voor 1 juni 2010 zijn al overgedragen aan het stadsarchief.

4. Personeel & Organisatie: *voldoende*

- De medewerkers van het bureau van de rekenkamer zijn ambtenaren in dienst van de gemeente Amsterdam en zijn rechtspositioneel volledig vergelijkbaar met medewerkers van de gemeente Amsterdam. Zij vallen onder dezelfde rechtspositionele regelingen (NRGA).
- In 2015 is een personeelstevredenheidsonderzoek uitgevoerd. Gemiddeld gaven de medewerkers een 7,7 voor het werken bij de RMA. Uit het onderzoek kwamen drie aandachtspunten naar voren: loopbaanbeleid, informatievoorziening en projectleiding. In de personeelsoverlegvergadering is over deze aandachtspunten gesproken en zijn er afspraken gemaakt.
- De directeur van de rekenkamer overlegt regelmatig met de personeelsadviseur om te toetsen of het personeelsbeleid binnen de kaders blijft van de NRGA en passend is bij de zorgvuldigheid die van een rekenkamer verwacht mag worden. De personeelsadviseur stemt haar adviezen af met een vertegenwoordiger van RVE Personeel. Bij afwijkingen van de regels maakt de directeur daarover afspraken met de gemeentesecretaris van Amsterdam. Als er een meningsverschil is tussen de directeur en de gemeentesecretaris, wordt dit meningsverschil voorgelegd aan vertegenwoordigers van het presidium van de gemeenteraad van Amsterdam.
- Na afloop van een onderzoeksproject wordt het project en het functioneren van de medewerkers in het project geëvalueerd.
- Met iedere medewerker wordt éénmaal per jaar een beoordelingsgesprek gevoerd. Van dit gesprek wordt een verslag gemaakt.
- De rekenkamer hecht eraan dat medewerkers zich blijven bekwamen. Daartoe wordt 4% van het personeelsbudget bestemd voor opleiding en nascholing (circa € 64.000)⁷. De werkelijke kosten 2015 waren bijna € 61.000. Ongeveer € 17.000 heeft betrekking op de kosten van externe opleidingen. Daarnaast heeft € 44.000 betrekking op de tijd die medewerkers in 2015 aan kennisontwikkeling en opleidingen hebben besteed. In het laatste bedrag zijn ook de uren opgenomen van een medewerker die een promotieonderzoek uitvoert.
- De medewerkers van de rekenkamer leggen ten overstaan van de directeur van de rekenkamer de ambtseed af en tekenen bij aanvang van hun dienstverband een geheimhoudingsverklaring. Voorafgaand aan het besluit tot aanstelling van een nieuwe medewerker dient hij/zij een verklaring omtrent het gedrag te overleggen.
- Drie medewerkers van de rekenkamer zijn in bezit van een BHV-certificaat. In mei 2015 is de jaarlijkse ontruimingsoefening gehouden.
- In 2015 bedroeg het ziekteverzuim bij het bureau van de rekenkamer 1,9%. Dit wijkt positief af van de norm van 3,2% die de gemeente voor een bureau als de rekenkamer hanteert.

⁷ Bij de begroting 2016 is de norm voor het opleidingsbudget verhoogd van 2,5 naar 4%.

5. Communicatie & Dienstverlening: *voldoende*

- De rekenkamer wil een open en transparante organisatie zijn. Rapporten zijn openbaar en worden gepubliceerd op de website. De onderzoeksprogramma's worden na consultatie van de raadsleden vastgesteld en ook op de website gepubliceerd.
- Toetsing van de kwaliteit van de rapporten vindt tijdens het onderzoek plaats door de gecontroleerden (via feitelijke wederhoor) en de afnemers (via het vragen om een bestuurlijke reactie). Na afloop van het onderzoek geven raadsbehandeling en het publieke debat signalen over de kwaliteit.
- De directeur van de rekenkamer voert regelmatig overleg met vertegenwoordigers van de gemeenteraden van Amsterdam en Zaanstad.

Controle accountant

De controle van de jaarrekening 2015 is het accountantskantoor Baker Tilly Berk uitgevoerd. De door deze organisatie afgegeven controleverklaring is onder *Overige gegevens van de jaarrekening* opgenomen.

5 Jaarrekening

5.1 Programmarekening

Het programma van de rekenkamer bestaat uit het uitvoeren van de rekenkamerfunctie voor de aan de gemeenschappelijke regeling deelnemende gemeenten. Hieronder volgt een overzicht van baten en lasten over de periode 1 januari tot en met 31 december 2015 en het resultaat over deze periode.

<i>baten</i>	<i>realisatie</i> 2014	<i>begroting</i> 2015	<i>realisatie</i> 2015	<i>verschil</i>
bijdrage Amsterdam	1.738.700	1.764.780	1.764.780	0
bijdrage Zaanstad	176.700	179.350	179.350	0
terugbetaling aan gemeenten	-39.906	-	-	0
overige baten	9.759	P.M.	4.735	4.735
totaal	1.885.243	1.944.130	1.948.865	4.735

<i>lasten</i>	<i>realisatie</i> 2014	<i>begroting</i> 2015	<i>realisatie</i> 2015	<i>verschil</i>
personeelslasten	1.591.879	1.540.130	1.541.511	-1.381
huisvestingslasten	140.621	174.000	172.070	1.930
ICT-kosten	83.765	90.000	93.465	-3.465
druk- en bindwerk	20.875	15.000	15.959	-959
overige materiële kosten	66.981	50.000	47.745	2.255
bijdragen aan gemeenten	19.154	19.441	19.441	0
kapitaallasten	-	7.621	7.621	0
totaal	1.923.275	1.896.192	1.897.812	-1.620

<i>resultaat</i>	<i>realisatie</i> 2014	<i>begroting</i> 2015	<i>realisatie</i> 2015	<i>verschil</i>
saldo van baten en lasten	-38.032	47.938	51.053	3.115
mutaties reserves	59.060	-47.938	-47.938	0
resultaat	21.028	0	3.115	3.115

5.2 Toelichting op het overzicht van baten en lasten

Begroting 2015

Voor het uitvoeren van de rekenkamerfunctie is op 3 juli 2014 de oorspronkelijke begroting 2015 vastgesteld. De ontwerpbegroting 2015 is in overeenstemming met de gemeenschappelijke regeling ter zienswijze aangeboden aan de gemeenteraden van Amsterdam en Zaanstad. Dit heeft niet geleid tot negatieve zienswijzen. In 2015 zijn er

vervolgens drie begrotingswijzigingen geweest. Deze wijzigingen hebben geen gevolgen gehad voor de hoogte van de bijdragen van de gemeenten aan de RMA.

De eerste begrotingswijziging 2015 was opgenomen in de begroting 2016 van 29 juli 2015. Het totale kostenbedrag voor 2015 is toen vanwege de kapitaalslasten van een softwarepakket verhoogd met € 7.621 tot € 1.971.192. Daarnaast vond een kleine budgetneutrale verhoging van het ICT-budget plaats ten laste van de budget druk- en bindwerk.

In verband met de voorgenomen nieuwe huisvesting en een beter inzicht in de kostenontwikkelingen is op 26 oktober 2015 een tweede begrotingswijziging vastgesteld. De kosten van de herhuisvesting werden begroot op in totaal € 358.000. Bij de begroting is aangegeven dat hiervan € 250.000 zal worden geactiveerd en in 10 jaar wordt afgeschreven. De overige kosten, zoals dubbele huur en kosten bouwmanagement, worden niet geactiveerd maar komen ten laste van de reguliere begroting.

Bij de derde begrotingswijziging op 3 december 2015 is een verwacht overschot op het budget Personeelslasten grotendeels bestemd voor de financiering van de te activeren huisvestingskosten.

De begroting en de begrotingswijzigingen zijn aan de raden en de provincie Noord-Holland ter informatie toegezonden.

Postgewijze toelichting

Bijdragen Amsterdam en Zaanstad

In de gemeenschappelijke regeling Rekenkamer Metropool Amsterdam is bepaald dat de deelnemende gemeenten voor een periode van zes jaar de jaarlijkse bijdrage aan de rekenkamer vaststellen. De bedragen worden wel jaarlijks geïndexeerd. De bijdragen 2015 van de gemeenten Amsterdam en Zaanstad (€ 1.764.780 respectievelijk € 179.350) zijn in het boekjaar gefactureerd en ontvangen.

Overige baten

In 2015 heeft de rekenkamer € 4.735 aan overige baten. Dit betreft bijdragen van de andere G4-gemeenten van in totaal € 4.085 wegens een extern ingewonnen advies betreffende onderzoeksbevoegdheden en de organisatie van de G4-onderzoekersdag. Daarnaast is nog een vergoeding verantwoord van € 650 voor een gastcollege bij de Erasmus Universiteit.

Personeelslasten

Onder de personeelskosten van de eigen formatie zijn naast de loonkosten van het vaste en tijdelijke personeel ook de kosten van de directeur/bestuurder verantwoord. Verder zijn onder de personeelskosten de kosten opgenomen van inhuur uitzendkrachten en externe deskundigen. Externe deskundigen zijn ingehuurd voor de specialistische ondersteuning bij het uitvoeren van onderzoeken en de bedrijfsvoering. Tot slot zijn onder deze post de overige personeelskosten verantwoord zoals reiskosten, opleidingskosten en

kosten voor kennisontwikkeling (congressen en symposia). De kosten kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Personeelskosten eigen formatie	€ 1.400.687
Inhuur uitzendkrachten	€ 40.928
Inhuur externe deskundigheid	€ 80.323
Overige personeelskosten	€ <u>19.573</u>
Totaal	€ 1.541.511

Ten opzichte van de begroting is circa € 1.400 meer besteed.

De directeur/het lid rekenkamer heeft in 2015 een bezoldiging genoten van € 151.199. Dit is inclusief alle werkgeverslasten. De hoogte van de bezoldiging van de directeur/het lid rekenkamer is afgestemd op de bezoldiging van een wethouder van de gemeente Amsterdam en ligt beneden de geldende norm voor de publieke sector. Volgens de Wet normering topinkomens (WNT) mogen bestuurders in de publieke sector niet meer verdienen dan een ministersalaris (2015: € 178.000). In onderstaande tabel zijn de wettelijk verplichte gegevens in het kader van de WNT opgenomen.

Tabel WNT bezoldiging topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen

functie	naam	ingangsdatum benoeming	einddatum eerste termijn	omvang aanstelling	beloning	belastbare vaste en variabele onkosten vergoedingen	voorzieningen beloning betaalbaar op termijn	uitkeringen wegens beëindiging van het vaste dienstverband
directeur/ bestuurder	J.A. de Ridder	01-08-2010	31-07-2016	36 uur	€ 133.387	geen	€ 17.812 *)	geen

*) Betreft werkgeversdeel afgedragen ABP-premie voor pensioen.

Huisvestingskosten

De huisvestingskosten bedragen € 172.070 en hebben betrekking op huur, servicekosten, onroerend zaakbelasting, incidentele zaalhuur, schoonmaak, aanschaf bureaumeubilair en beveiligings- en bewakingskosten. Ten opzichte van 2014 zijn de totale huisvestingskosten hoger omdat vanaf medio september 2015 dubbele huurlasten verschuldigd zijn vanwege de verbouwing op de nieuwe locatie.

ICT-kosten

De ICT-kosten hebben betrekking op de kosten van automatisering en telecommunicatie. De betreffende faciliteiten neemt de rekenkamer grotendeels af van de gemeente Amsterdam. In het afgelopen jaar bedroegen de kosten voor ICT (werkplekautomatisering, netwerkprinters, dataverbindingen en telefonie) € 93.465. Begroot was een bedrag van € 90.000.

Druk- en bindwerk

De kosten voor grafisch ontwerp, druk- en bindwerk alsmede distributie van rekenkamerrapporten bedroegen € 15.959. De laatste jaren laat deze kostenpost een dalende trend zien omdat onderzoeksrapporten steeds minder worden gedrukt en steeds meer digitaal worden gepubliceerd.

Overige materiële kosten

De overige materiële kosten bestaan deels uit de kosten die de gemeente Amsterdam in rekening brengt voor het voeren van de financiële en personeelsadministratie en de advisering bij personele aangelegenheden. Verder vallen onder deze post de accountantskosten, de kosten van contributies voor brancheorganisaties, kantoorkosten, verzekeringskosten, etc. Deze kosten zijn ten opzichte van 2014 lager omdat in dat jaar extra kosten zijn gemaakt voor het symposium ter gelegenheid van het 10-jarig bestaan van de rekenkamer.

Bijdragen aan gemeenten

Bij het vaststellen van de jaarrekening 2013 heeft het bestuur van de rekenkamer besloten om voor de jaren 2014, 2015 en 2016 een vrijwillige bijdrage te verstrekken aan de gemeente Amsterdam en Zaanstad ter grootte van 1% van de jaarlijkse gemeentelijke bijdragen als tegemoetkoming in de bezuinigingsdoelstellingen. De dekking vindt plaats ten laste van de algemene reserve.

Resultaat vóór en na mutaties in de reserves

Het resultaat vóór mutaties in de reserves bedraagt € 51.053 (overschot). Het resultaat ná de mutaties in de reserves bedraagt € 3.115 (overschot). Het verschil van € 47.938 laat zich als volgt verklaren:

(1) De in de begroting 2015 geraamde bijdragen in de bezuinigingsdoelstellingen van beide gemeenten (ten laste van de algemene reserve)	€ -19.441
(2) De bij de 1 ^e begrotingswijziging geraamde onttrekking ten laste van de reserve afschrijvingslasten software	€ -7.621
(3) De bij de 2 ^e en 3 ^e begrotingswijziging geraamde onttrekking voor de dekking van een verwacht exploitatieresultaat	€ -22.770
(4) De bij de 3 ^e begrotingswijziging geraamde storting in de reserve huisvesting	<u>€ 97.770</u>
Per saldo toegevoegd aan reserves	€ 47.938

5.3 Balans

<i>Activa (in €)</i>	31-12-2015	31-12-2014	<i>Passiva (in €)</i>	31-12-2015	31-12-2014
Vaste activa			Eigen Vermogen		
Materiële vaste activa			Algemene reserve	243.263	287.310
- huisvesting	159.384	-	Reserve huisvesting	250.000	152.230
- softwarepakket	15.243	22.864	Reserve software	15.243	-
			Nog te bestemmen resultaat	3.115	21.028
Vlottende activa			Vaste schulden		
Liquide middelen	1.651.328	76.316	Kapitaalschuld		
Vorderingen	114.811	382.926	Vlottende passiva		
Overlopende activa	38.376	29.704	Bank- girosaldi	-	-
			Overige overlopende passiva	1.467.521	51.242
totaal	1.979.142	511.810	totaal	1.979.142	511.810

5.4 Toelichting op de balans per 31 december 2015

ACTIVA

Materiële vaste activa

Algemeen

Investerings tot een bedrag van € 10.000 worden niet geactiveerd, maar in een keer in het jaar van aanschaf als last genomen.

Overzicht van het verloop van de materiële vaste activa

	Boekwaarde per 1-1-2015	Investerings 2015	Afschrijving in boekjaar	Boekwaarde per 31-12-2015	Afschrijving (lineair)
Initiële verbouwings- en inrichtingskosten Weesperplein 105a	-	€ 159.384	€ 0	€ 159.384	10 jaar (2016-2025)
Softwarepakket	€ 22.864	€ 0	€ 7.621	€ 15.243	3 jaar (2015-2017)
Totaal	€ 22.864	€ 159.384	€ 7.621	€ 174.627	

De posten in dit overzicht worden hierna postgewijs toegelicht.

*** Initiële verbouwings- en inrichtingskosten Weesperplein 105a € 159.384**

Voor de nieuwe huisvesting, Weesperstraat 105a, zesde verdieping, is bij de tweede begrotingswijziging een te activeren investeringsbudget begroot van € 250.000. Tot en met eind januari 2016 zijn hiervoor rekeningen ontvangen tot bijna € 160.000. De nog te ontvangen resterende rekeningen zullen in 2016 eveneens worden geactiveerd. De nieuwe huisvesting is begin januari 2016 in gebruik genomen en zal, overeenkomstig de duur van het huurcontract, in 10 jaar worden afgeschreven. De dekking van de jaarlijkse afschrijvingskosten zal plaatsvinden vanuit de reserve huisvesting.

*** Softwarepakket € 15.243**

In 2014 is voor het doen van onderzoek een specialistisch softwarepakket aangeschaft. Deze kosten van dit pakket bedroegen € 22.864 en worden in 3 jaar worden afgeschreven. In 2015 is voor het eerst € 7.621 afgeschreven.

Liquide middelen € 1.651.328

De post *Liquide middelen* betreft het saldo per 31 december 2015 van de ING-bankrekening. Het saldo is uitzonderlijk hoog omdat de salariskosten 2015 door de gemeente pas in december 2015 zijn gefactureerd en betaald in 2016.

Vorderingen € 114.811

De vorderingen per 31 december 2015 kunnen als volgt worden gespecificeerd:

- Door de rekenkamer in 2015 betaalde verrekenbare BTW-compensatiefonds voor in totaal € 74.876. Deze BTW wordt door de aangesloten gemeenten vergoed.
- Te ontvangen bijdrage van de verhuurder van in totaal € 36.950 in verband met dat de rekenkamer zelf bepaalde verbouwingsinvesteringen heeft laten uitvoeren.
- Overige vorderingen € 2.985 (€ 1.460 i.v.m. bijdragen G4-gemeenten inzake onderzoekersdag; € 875 van de Rekenkamer Den Haag inzake een bevoegdheids-onderzoek; € 650 van de Erasmus Universiteit inzake het verzorgen cursus Rechtmatigheid voor rekenkamermedewerkers).

Overlopende activa € 38.376

Deze post bestaat uit de *Vooruitbetaalde huur* plus *Vooruitbetaalde voorschot servicekosten* voor het 1^e kwartaal van 2016 van de nieuwe locatie.

PASSIVA

Eigen vermogen

Het eigen vermogen van de rekenkamer eind 2015 bestaat uit een *Algemene reserve* van € 243.263, een *Reserve huisvesting* van € 250.000, een *Reserve Softwarepakker* van € 15.243 en een *Nog te bestemmen resultaat 2015* van € 3.115.

Het verloop van de reserves in 2015 kan als volgt worden weergegeven:

<i>reserves</i>	31-12-2014 <i>vóór resultaatbestemming</i>	Resultaat- <i>bestemming</i> 2014	1-1-2015 <i>Na resultaatbestemming</i>	Onttrekking/ <i>toevoeging</i> 2015	31-12-2015 <i>vóór resultaatbestemming</i>
Algemene reserve	287.310	-1.836	285.474	-42.211	243.263
Bestemmingsreserves					
- Reserve huisvesting	152.230	0	152.230	97.770	250.000
- Reserve software	-	22.864	22.864	-7.621	15.243
Totaal reserves	439.540	21.028	460.568	47.938	508.506

Algemene reserve

De Algemene reserve is bedoeld voor het opvangen van schommelingen in de uitgaven voor onderzoek. Indien in de toekomst vanwege extra onderzoeksinspanningen er meer kosten worden gemaakt dan de ontvangen jaarlijkse bijdragen, zal het tekort uit deze reserve worden gedekt. Voor het opvangen van schommelingen in de uitgaven streeft de rekenkamer ernaar om een Algemene reserve aan te houden van maximaal 15% van de te ontvangen jaarlijkse bijdragen. De reserve vóór resultaatbestemming bedraagt € 243.263. Dit is 12,5% van de te ontvangen jaarlijkse bijdragen.

Reserve Huisvesting

De huisvestings situatie van de rekenkamer was op het Frederiksplein niet optimaal. Om die reden is gezocht naar een nieuwe huisvestingslocatie. Per 4 januari 2016 is de nieuwe locatie Weesperstraat 105A, 6^e verdieping, in gebruik genomen. Om de (her-)inrichtings-, verbouwings- en overige daarmee samenhangende kosten met eigen middelen te kunnen realiseren is een specifieke bestemmingsreserve gevormd.

Bij de 3^e begrotingswijziging 2015 is besloten om € 97.770 aan de reeds gevormde reserve toe te voegen, waardoor er een eindstand ontstaat van € 250.000. De reserve zal gedurende 10 jaar, overeenkomstig de duur van het huurcontract van de Weesperstraat 105A, vrijvallen ter dekking van de afschrijvingskosten van de inrichting en verbouwing.

Reserve Software

Voor de financiering van een - in 2014 aangeschaft - softwarepakket is ten laste van de algemene reserve een bestemmingsreserve gevormd van € 22.864. De afschrijvingslasten van dit pakket worden uit deze reserve gedekt.

Nog te bestemmen resultaat

In 2015 is een financieel resultaat, na mutaties in de reserves, gerealiseerd van € 3.115. Voor een toelichting op het *Nog te bestemmen resultaat* wordt korthedshalve verwezen naar het onderdeel Resultaatbestemming zoals die is opgenomen onder *Overige gegevens van de jaarrekening*.

Overlopende passiva

Deze post kan als volgt worden gespecificeerd:

<i>omschrijving</i>	<i>31-12-2015</i>
crediteuren gemeentelijke diensten	1.378.436
privaatrechtelijke crediteuren	89.085
totaal	1.467.521

De crediteuren gemeentelijke diensten hebben geheel betrekking op de personeelskosten 2015 en de afrekening personeelskosten 2014. Vanwege dat deze kosten zo laat in het jaar zijn gefactureerd, waren ze aan het eind van 2015 nog niet betaald. De privaatrechtelijke crediteuren zijn zo hoog vanwege nog te betalen verbouwings- en inrichtingskosten.

5.5 Niet uit de balans blijvende verplichtingen

De belangrijke financiële verplichtingen waaraan de rekenkamer is gebonden en die niet in de balans zijn opgenomen, zijn als volgt toe te lichten.

Kosten herinrichting

In de jaarrekening zijn de investeringskosten samenhangende met de inrichting en verbouwing van de Weesperstraat verantwoord voor zover er rekeningen zijn ontvangen tot en met eind januari 2016. Op basis van afgesloten contracten en reeds geleverde diensten en producten wordt verwacht dat nog circa € 90.000 in rekening zal worden gebracht.

Huurcontracten

De rekenkamer huurt vanaf 15 september 2015 kantoorruimte op de 6^e verdieping van de Weesperstraat (105A). De huursom bedraagt € 128.000 op jaarbasis (exclusief servicekosten). Dit bedrag wordt jaarlijks geïndexeerd. Het huurcontract loopt tot 14 september 2025.

Bijdragen aan de deelnemende gemeenten

Bij het vaststellen van de jaarrekening 2013 is besloten om in de jaren 2014, 2015 en 2016 een bedrag terug te betalen aan de deelnemende gemeenten ter hoogte van 1% van de jaarlijkse bijdragen. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar Overige gegevens bij de jaarrekening, onderdeel *Financiële bijdrage rekenkamer aan bezuinigingsdoelstellingen gemeenten*

Vakantiedagen

Aan de vakantiedagen die eind 2015 nog niet zijn opgenomen, is een waarde toe te kennen van ruim € 42.000.

Overig

Wachtgeldverplichtingen

De rekenkamer heeft ultimo 2015 geen WW- of andersoortige verplichtingen jegens (ex-)medewerkers.

Creditcards en garanties

De rekenkamer beschikt niet over creditcards en heeft geen garanties verstrekt. Wel hebben de directeur/bestuurder en de medewerkers, overeenkomstig de bij de gemeente Amsterdam in 2015 ingevoerde regeling, een NS-business card voor het maken van dienstreizen met het openbaar vervoer.

Overige gegevens van de jaarrekening

Vaststelling jaarverslag, resultaatbestemming en vorming reserve afschrijvingslasten softwarepakket

Het bestuur van de RMA heeft het jaarverslag 2015 na bespreking in het Overlegorgaan RMA van 11 maart 2016 vastgesteld. Tevens is daarbij besloten om het resultaat 2014 van € 3.115 toe te voegen aan de Algemene reserve.

Toelichting

Op grond van artikel 34 lid 3 van de Wet Gemeenschappelijke regeling dient het bestuur van de gemeenschappelijke regeling de jaarrekening vast te stellen. De vastgestelde jaarrekening wordt aan de gemeenteraden van de deelnemende gemeenten ter kennisname gezonden. Tevens ontvangt de provincie deze vastgestelde jaarrekening.

Beleid Algemene reserve

Om schommelingen tussen de jaarlijkse onderzoeksuitgaven te kunnen opvangen is een Algemene reserve in het leven geroepen. Indien in de toekomst vanwege extra onderzoeksinspanningen er een tekort ontstaat, kan dat tekort uit deze reserve worden gedekt. De rekenkamer heeft in overleg met de accountant als richtlijn voor het maximum voor de Algemene reserve een percentage vastgesteld van 15% van de jaarlijkse gemeentelijke bijdragen. Dit percentage is goedgekeurd door het Overlegorgaan RMA. Eind 2015 heeft de reserve na resultaatbestemming 2015 een omvang van € 246.378. Dit is 12,7%.

Financiële bijdrage rekenkamer aan bezuinigingsdoelstellingen gemeenten

Gegeven de forse bezuinigingen van de gemeenten waaronder in Amsterdam het in 2014 niet doorvoeren van de indexatie, leek het de rekenkamer gepast om een bijdrage te leveren aan de bezuinigingen van Amsterdam en Zaanstad. Daarom is bij het vaststellen van de jaarrekening 2013 besloten om in de jaren 2014, 2015 en 2016 een bedrag terug te storten ter hoogte van 1% van de jaarlijkse bijdragen. Bij de begrotingswijziging 2014 is bepaald dat deze bijdragen worden gedekt vanuit de algemene reserve. Het gaat hierbij om een bedrag van circa € 20.000 per jaar.

6-jaarlijkse evaluatie gemeentelijke bijdragen

De gemeentelijke bijdragen aan de gemeenschappelijke rekenkamer worden eens per 6 jaar vastgesteld. Beide gemeenten hebben in 2015 besloten om de samenwerking in de gemeenschappelijke rekenkamer voor de komende 6 jaar voort te zetten en de huidige jaarlijkse bijdrage te continueren. De inzet van onderzoekscapaciteit vindt in principe plaats op basis van de geleverde gemeentelijke bijdragen. Als er substantieel meer of minder onderzoekstijd is besteed, zal na afloop van de 6-jaarsperiode er een verrekening moeten plaatsvinden. Tabel 3.4 van het jaarverslag laat zien dat in de periode 2011-2015 de onderzoeksinzet voor beide gemeenten in lijn ligt met de ontvangen bijdragen en dat er geen aanleiding is tot verrekening. Verder laat de jaarrekening zien dat het eigen vermogen van de rekenkamer nog onder het maximum van 15% van de jaarlijkse bijdragen ligt. De rekenkamer stelt daarom voor om geen reservemiddelen met de

deelnemende gemeenten af te rekenen. Overigens zijn de reservemiddelen in formele zin eigendom van de gemeenten omdat de gemeenschappelijke rekenkamer geen rechts-persoonlijkheid bezit. Indien de rekenkamer in de komende jaren het maximum eigen vermogen met enige omvang overschrijdt, zal in overleg met het Overlegorgaan, worden bepaald in hoeverre die middelen zullen worden terugbetaald.

Accountants

**BAKER TILLY
BERK**

Baker Tilly Berk N.V.
Entrada 303
Postbus 94124
1090 GC Amsterdam
T: +31 (0)20 644 28 40
F: +31 (0)20 646 35 07
E: amsterdam@bakertillyberk.nl
KvK: 24425560
www.bakertillyberk.nl

Aan de directeur van de
Rekenkamer Metropool Amsterdam

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de in het jaarverslag 2015 onder punt 5 opgenomen jaarrekening 2015 van de Rekenkamer Metropool Amsterdam, te Amsterdam, gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2015 en het overzicht van baten en lasten over 2015 met de toelichtingen, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Verantwoordelijkheid van de directeur

De directeur van de Rekenkamer Metropool Amsterdam is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag, beide in overeenstemming met het in Nederland geldende Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.

Deze verantwoordelijkheid houdt onder meer in dat de jaarrekening zowel de baten en lasten als de activa en passiva getrouw dient weer te geven en dat de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen. Rechtmatige totstandkoming betekent in overeenstemming met de begroting en met de relevante wet- en regelgeving, waaronder de gemeenschappelijke regeling.

De directeur is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de rechtmatige totstandkoming van baten, lasten en balansmutaties mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) en het Controleprotocol WNT. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening.

Alle diensten worden verricht op basis van een overeenkomst van opdracht, gesloten met Baker Tilly Berk N.V., waarop van toepassing zijn de algemene voorwaarden, gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel onder nr. 24425560. In deze voorwaarden is een beperking van aansprakelijkheid opgenomen.

De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan, alsmede voor de rechtmatige totstandkoming van baten, lasten en balansmutaties, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de Rekenkamer Metropool Amsterdam. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en van de redelijkheid van de door de directeur van de Rekenkamer Metropool Amsterdam gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves op basis van artikel 2 lid 7 Bado. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn. Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de toleranties gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel betreffende de jaarrekening

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening van de Rekenkamer Metropool Amsterdam een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2015 als van de activa en passiva per 31 december 2015 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.

Voorts zijn wij van oordeel dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2015 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen in overeenstemming met de begroting en met de relevante wet- en regelgeving, waaronder de gemeenschappelijke regeling.

Verklaring betreffende overige bij of krachtens de wet gestelde eisen

Ingevolge artikel 213, lid 3, onder d, Gemeentewet vermelden wij dat het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening.

Amsterdam, 12 april 2016

Baker Tilly Berk N.V.

drs E.C.J. Moens RA
Partner

Postbus 202
1000 AE Amsterdam
telefoon 020 25 478 08
info@rekenkamer.amsterdam.nl

